

**PERANAN KOPERASI DALAM
MEMPERTINGKATKAN KEPENTINGAN
SOSIO EKONOMI ANGGOTA-ANGGOTANYA.
SATU KAJIAN KES KE ATAS
KOPERASI ANGGOTA-ANGGOTA KERAJAAN
BATU PAHAT BERHAD.**

Kertas projek yang dikemukakan kepada Sekolah Siswazah untuk

memenuhi sebahagian daripada keperluan

Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan)

Universiti Utara Malaysia

Oleh:

MAHMUD BIN KADAR

NO METRIK: 84296

© Mahmud Bin Kadar, 2003. Hak Cipta Terpelihara

**Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia**

**PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification of Project Paper)**

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

MAHMUD BIN KADAR (NO. MATRIK 84296)

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) SARJANA SAINS (PENGURUSAN)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

PERANAN KOPERASI DALAM MEMPERTINGKATKAN KEPENTINGAN SOSIO

EKONOMI ANGGOTA-ANGGOTANYA. SATU KAJIAN KES KE ATAS

KOPERASI ANGGOTA-ANGGOTA KERAJAAN BATU PAHAT BERHAD

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan,
dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper acceptable in form and content, and that a satisfactory
knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia
(Name of Supervisor) : MOHAMED MUSADDIK BIN ABDULL MAJID

Tandatangan
(Signature) :

Tarikh
(Date) : 24/12/2003

KEBENARAN MENGGUNA

Kertas projek penyelidikan ini dikemukakan sebagai memenuhi keperluan pengijazahan Program Sarjana Universiti Utara Malaysia (UUM), Sintok, Kedah. Saya bersetuju membenarkan pihak perpustakaan UUM mempamerkannya sebagai bahan rujukan umum. Saya juga bersetuju bahawa sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada kertas projek ini untuk tujuan akademik adalah dibolehkan dengan kebenaran penyelia projek penyelidikan ini atau Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersial adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Pernyataan rujukan kepada penulis dan UUM perlulah dinyatakan jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas projek ini.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan kertas projek ini sama ada keseluruhan atau sebahagian hendaklah dipohon melalui:

**DEKAN SEKOLAH SISWAZAH
UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
06010 SINTOK
KEDAH DARUL AMAN**

ABSTRAK

Tujuan kajian ini adalah untuk melihat terdapatkah peningkatan tahap sosio ekonomi anggota-anggota Koperasi Anggota-Anggota Kerajaan Batu Pahat Berhad. Kajian ini hendak melihat perkaitan diantara pembolehubah bebas (perhubungan sosial, jumlah saham dan yuran, dividen, kekerapan meminjam, jumlah pinjaman, kumpulan wang anggota) dengan peningkatan tahap sosio ekonomi.

Sebanyak 354 sampel telah diambil daripada 4,417 orang anggota koperasi yang terdiri daripada pelbagai jabatan dan pelbagai kategori jawatan melalui persampelan rawak mudah. Kaedah soal selidik telah digunakan untuk membuat kutipan data dan maklumat yang diperlukan. Data-data yang dikumpul dianalisa menggunakan kaedah statistik “descriptive” dan statistic “Inferential”

Hasil daripada kajian didapati responden bersetuju bahawa Koperasi telah memberikan kesan kepada tahap peningkatan sosio ekonomi anggota-anggotanya melalui peningkatan tahap pendidikan anggota/anak anggota dan berasa selamat sebagai seorang anggota Koperasi. Analisa korilasi memperlihatkan pembolehubah bebas dan mempunyai perkaitan yang signifikan dengan peningkatan tahap sosio ekonomi.

ABSTRACT

The purpose of this study is to see the progress level of social economic status among members of Koperasi Anggota-Anggota Kerajaan Batu Pahat Berhad. This study wants to find out the correlation between independent variables (social interaction, amount of shares and fees, dividend, frequency of taking loans, amount of loan, members collective fund) with the progress level of social economic status.

Samples of 354 were taken from a total of 4,417 co-operative members comprising different departments and different levels of job categories using simple random sampling. Questionnaires were used as the instrument to obtain data and information. The data collected were tested using descriptive and inferential statistics.

The result of the research showed that the respondents agreed that the co-operative has an impact on the progress level of social economic status of the co-operative members through upgrading members/members children education and feeling secure as a co-operative members. The correlation analysis showed that independent variables have significant relationship with the progress level of social economic status.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan keizinan dan pertolonganNya dapatlah saya menyiapkan kertas projek ini sebagai memenuhi syarat penganugerahan Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan).

Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Mohamed Musaddik Bin Abdul Majid selaku penyelia kertas projek ini. Saya juga merakamkan penghargaan kepada Prof Madya Dr. Abdul Jumaat Mahajar dan Dr Mustapha Bin Zakariah selaku pensyarah Universiti Utara Malaysia yang telah memberi tunjuk ajar yang amat bermakna dalam penyediaan kertas projek ini.

Terima kasih juga diucapkan kepada kesemua pensyarah-pensyarah UUM dan INTAN yang telah banyak menyumbangkan masa dan tenaga serta berkongsi ilmu dan pengalaman sepanjang program Diploma Sains (Pengurusan)/Sarjana Sains (Pengurusan) ini dijalankan.

Segala kejayaan yang saya perolehi adalah berkat doa, dorongan dan sokongan daripada ibunda Nasmah Bte Abdullah dan juga ayahanda Kadar Bin Tolah. Penghargaan yang teristimewa adalah untuk isteri saya Fhaezah Bte Atan yang telah banyak berkoban masa dan tenaga untuk memastikan kejayaan saya. Buat anak-anak saya Muhammad Solehin, Muhammad Shukri, Nur Shuhadah dan Nur Shahirah, senyum dan tawa mereka telah

menguatkan semangat saya untuk terus berjaya. Semoga mereka akan dewasa sebagai insan yang mencintai ilmu.

Akhir kata, ribuan terima kasih saya ucapkan kepada semua rakan-rakan di dalam program Diploma Sains (Pengurusan)/Sarjana Sains (Pengurusan) UUM/INTAN 2002/2003 yang telah banyak membantu saya sepanjang program ini dijalankan.

MAHMUD BIN KADAR

INTAN BUKIT KIARA

KUALA LUMPUR.

KANDUNGAN

	Halaman
KEBENARAN MENGGUNA	i
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	iv
KANDUNGAN	vi
SENARAI JADUAL	x
SENARAI LAMPIRAN	xi
SENARAI RAJAH	xii
BAB 1 PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Penyataan Masalah	4
1.3 Tumpuan Kajian	7
1.4 Objektif Kajian	9
1.5 Kepentingan Kajian	10
1.6 Batasan Kajian	11

BAB II	KAJIAN LITERATUR	
2.1	Definasi	13
2.2	Falsafah Koperasi	17
2.3	Konsep Koperasi	18
2.4	Prinsip-Prinsip Koperasi	18
2.5	Perbezaan Diantara Koperasi Dengan Perniagaan Swasta	25
2.6	Sejarah Koperasi Di Malaysia	28
2.6.1	Sejarah Undang-Undang Koperasi	28
2.6.2	Sejarah Koperasi Kredit	30
2.6.3	Detik Hitam Koperasi Kredit	35
2.7	Koperasi Anggota-Anggota Kerajaan Batu Pahat Berhad	40
2.8	Kajian Literatur	43
 BAB III	 METADOLOGI KAJIAN	
3.1	Pendahuluan	55
3.2	Rekabentuk Kajian	56
3.3	Hipotesis Kajian	57
3.4	Definasi Istilah	58
3.4.1	Pembolehkan Bersandar	58
3.4.2	Pembolehkan Bebas	59
3.5	Populasi Dan Persempelan	62
3.6	Sumber Data	63
3.7	Instrumen Kajian	65

3.8	Pra-Uji Soal-Selidik	67
3.9	Analisa Data	68
3.10	Rumusan	71

BAB IV ANALISA DAN PENEMUAN KAJIAN

4.0	Pengenalan	72
4.1	Latarbelakang Responden	72
4.1.1	Latarbelakang Responden Mengikut Jantina	73
4.1.2	Latarbelakang Responden Mengikut Perjawatan	73
4.1.3	Latarbelakang Responden Mengikut Pendapatan	75
4.1.4	Latarbelakang Sebab-Sebab Utama Responden Menjadi Anggota	76
4.1.5	Latarbelakang Tempoh Responden Menjadi Anggota Koperasi	77
4.1.6	Latarbelakang Kedudukan Modal Saham Dan Yuran Responden	78
4.1.7	Latarbelakang Responden Menghadiri Mesyuarat Agung Tahunan	79
4.1.8	Latarbelakang Kecenderungan Responden Menghadiri Kursus Berkenaan Koperasi	80
4.1.9	Latarbelakang Aktiviti Pinjaman	81
4.1.10	Jenis-Jenis Pinjaman Yang Dibuat Oleh Anggota-Anggota Koperasi	82

4.2	Persepsi Responden Keatas Pembolehubah Kajian	84
4.2.1	Pembolehubah Bebas	84
4.2.2	Pembolehubah Bersandar	91
4.3	Pengujian Hipotesis	92
4.4	Merungkai Objektif Kajian	96

BAB V KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.1	Kesimpulan	97
5.2	Rumusan	100
5.3	Cadangan	101
5.4	Cadangan Untuk Kajian Lanjutan	103

BIBLIOGRAFI

SENARAI JADUAL

<u>JADUAL</u>	<u>PERKARA</u>	<u>HALAMAN</u>
Jadual I	Perbandingan Antara Koperasi Dengan Swasta	25
Jadual II	Jantina Responden	73
Jadual III	Taraf Perjawatan	74
Jadual IV	Pendapatan (Gaji) Responden	75
Jadual V	Sebab Utama Menjadi Anggota	76
Jadual VI	Tempoh Keanggotaan	77
Jadual VII	Modal Saham Dan Yuran	78
Jadual VIII	Menghadiri Mesyuarat Agung Tahunan	79
Jadual IX	Menghadiri Kursus	80
Jadual X	Kedudukan Peminjam	81
Jadual XI	Jenis-Jenis Pinjaman Yang Dibuat	83
Jadual XIIa	Perhubungan Sosial	85
Jadual XIIb	Modal Yuran Dan Syer	86
Jadual XIIc	Dividen Yang Diterima	87
Jadual XIId	Kekerapan Meminjam	88
Jadual XIIe	Jumlah Pinjaman Yang Diterima	89
Jadual XIIf	Kumpulan Wang Anggota	90
Jadual XIIg	Peningkatan Sosio Ekonomi	91
Jadual XIII	Perkaitan Pembolehubah-Pembolehubah	92

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN

PERKARA

Lampiran I	Jadual Menentukan Saiz Sampel Dari Populasi
Lampiran II	Bilangan Persempelan Di Jabatan Kerajaan
Lampiran III	Borang Soal Selidik
Lampiran IV	Kebolehpercayaan Pembolehubah-Pembolehubah
Lampiran V	Kekuatan Hubungan Diantara Dua Pembolehubah
Lampiran VI	Pemulangan Borang Soal Selidik
Lampiran VII	Jadual Kekerapan

SENARAI RAJAH

<u>RAJAH</u>	<u>PERKARA</u>	<u>MUKA SURAT</u>
Rajah I	Perhubungan Diantara Pembolehubah- Pembolehubah.	56

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Koperasi pertama di dunia ditubuhkan pada 21 Disember 1844 yang beralamat no 31, Jalan Toad, Rochdale, England semasa revolusi industri berkembang di Eropah. Dimana seramai 28 orang penenun kain telah berjaya menubuhkan sebuah koperasi pengguna dengan modal hanya 28 pound. Penubuhannya yang berkonsepkan koperasi pengguna adalah bertujuan untuk membela nasib pekerja-pekerja industri akibat daripada dieksplotasi oleh para pemodal-pemodal dan peniaga-peniaga yang hanya mementingkan keuntungan.

Sebenarnya idea berkoperasi ini telah diperkenalkan oleh Robert Owen pada tahun 1771 hingga 1858. Beliau seorang usahawan pemilik kilang tekstil dan juga seorang pemimpin masyarakat di England. Beliau berangan-angan mahu menubuhkan perkampungan di seluruh negaranya yang boleh dinamakan “Dunia Baru Yang Bermoral” bagi menggantikan dunia lama yang dianggap “penuh penyelewengan”. Dalam tahun 1799 beliau telah menubuhkan suatu perkampungan yang berasaskan prinsip-prinsip persaudaraan dan tolong menolong bertempat di New Lanark, Scotland dan sebuah institut pendidikan moral dalam tahun 1816 di tempat yang sama. Perkampungan koperasi yang dicita-cita olehnya telah ditubuhkan di Hampshire, England pada tahun 1839. Walaubagaimana pun usaha beliau akhirnya gagal tetapi idea beliau telah dapat

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BIBLIOGRAFI

- A.Aziz, Ungku (1980). Prinsip-Prinsip Koperasi. ANGKASA, Kuala Lumpur.
- A.Aziz, Ungku (1991). Ke Arah Pencapaian Matlamat Wawasan 2020 Melalui Gerakan Koperasi Yang Berdikari. ANGKASA, Kuala Lumpur.
- Ahlaimuniandy, S. (1989). Cabaran dan Masalah Yang Dihadapi Oleh Koperasi, Kertas Kerja Dalam Seminar Mengenai Cabaran-Cabaran Yang Dihadapi Oleh Koperasi Masa Kini, MKM dan Kesatuan Koperasi Malaysia Berhad, Genting Highlands, Mei.
- Akta Koperasi 1993 (Akta 502) Dan Peraturan-Peraturan (1998). International Law Book Services, Kuala Lumpur.
- Asan Ali (1998). Gerakan Koperasi Di Malaysia, Peranan Dan Strategi Dalam Pembangunan Negara. Universiti Utara Malaysia, Sintok.
- Cik Putih, Ayob (1981). Faedah Koperasi Di Malaysia, kertas kerja terbitan Maktab Kerjasama Malaysia, Pertaling Jaya.
- Dimensi KOOP (1994, September). Maktab Kerjasama Malaysia.
- Dimensi KOOP (1998, Januari). Prihatin Terhadap Komuniti.
- Haji Ibrahim Bin Hashim (1992, Mei), Pengurus Besar Bank Pertanian Malaysia, Seminar Pengurusan Kewangan Koperasi Di Maktab Kerjasama Malaysia.
- Jabatan Pembangunan Koperasi, Bicara Koperasi, Membina minda rakyat melalui koperasi.
- J.D. Von Pischke, FAO Cooperative Finance Consultant (1996). Capital Formation in Agricultural Cooperatives in Developing Countries: Research Issues, Findings and Policy Implication for Cooperatives and Donors, Summary of an analytical paper.
- Johnston Birchall (1994). Co-op the people's business. Manchester University Press, New York.
- Laman web Jabatan Pembangunan Koperasi, <http://www.jpk.gov.my>.
- Laporan Tahunan (1990 hingga 2002). Koperasi Anggota-Anggota Kerajaan Batu Pahat Berhad. Batu Pahat, Johor.

Maktab Kerjasama Malaysia (1990, Disember). Peranan Koperasi Kredit Kakitangan Jabatan Kerajaan Dan Badan Berkanun Di Dalam Meningkatkan Taraf Sosio Ekonomi Ahli-Ahlinya. Kajian Unit Akaun Dan Audit, Petaling Jaya.

Margaret Lund (2000). Italy's Co-ops Draw Strong Public Support.

Mohd Salleh Abu , Zaidatun Tasir, (2001) Pengenalan Kepada Analisis Data Berkomputer SPSS 10.0, Kuala Lumpur: Venton Publishing.

PELANCAR (1989). ANGKASA, Kelana Jaya.

PELANCAR (1991). ANGKASA, Kelana Jaya.

Samuel C.Chukwu, Marburg Consult (1992). Ekonomi Perusahaan Perniagaan Koperasi. Percetakan Tenaga Sdn. Bhd, Kuala Lumpur.

Siti Aisah Ismail (2002). Faktor-Faktor Yang Menghalang Kemajuan Koperasi Sekolah. Satu Kajian Di Sekolah-Sekolah Menengah Dalam Zon Bangsar, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Tesis Sarjana Sains (Pengurusan), UUM.

Subiyakta Harsayana, Siregar Gading Tua, Harjasumarta Sarbini (1981). Koperasi Sebuah Pengantar, Departmen Perdagangan dan Koperasi Direktorat Jenderal Koperasi, Jakarta.

Syed Abdullah Syed Abu Bakar Al-Kharid, (1992). Pengurusan Dan Pentadbiran Koperasi.

Syed Abdullah Syed Abu Bakar Al-Kharid, (1992). Prinsip-Prinsip Koperasi – Huraian Praktikal.

Todaro, M.D. (1989). Economic Development In The Third World, New York & London, Longman.

United Nation (1995, April), Report Of The World Summit For Social Development in Copenhagen.

Uma Sekaran (2000). Research Methods For Business, A Skill Building Approach, 3rd. Ed John Wiley & Sons, Inc.

W.M.Chik (1990). Bagaimana mengendalikan Koperasi. Marwilis Publisher & Distributors Sdn. Bhd. Shah Alam, Selangor Darul Ehsan.

Wawasan (2002). Koperasi Wadah Pembangunan. Jabatan Pembangunan Koperasi, Kuala Lumpur.

Zainal Abidin Hashim (1997). Koperasi Di Malaysia – Asas Dan Pergerakan. Dewan Bahasa Dan Pustaka, Kuala Lumpur.